

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ПЕТИ СЪСТАВ

ДЕЛО: ИЛИЯ СТЕФАНОВ СРЕЩУ БЪЛГАРИЯ

(Жалба № 65755/01)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

22 май 2008 г.

ОКОНЧАТЕЛНО

22/08/2008

Това решение може да претърпи редакционни промени.

По делото Илия Стефанов срещу България,

Европейският съд по правата на човека (Пето отделение), заседаващо в състав::

Пеер Лоренцен (Peer Lorenzen), председател,

Снежана Ботушарова (Snejana Botoucharova),

Карел Юнгвирт (Karel Jungwiert),

Райт Марусте(Rait Maruste),

Ренате Йегер (Renate Jaeger),

Марк Вилигер (Mark Villiger),

Изабел Берро Льофевр (Isabelle Berro-Lefèvre), съдии,

и Клаудия (Claudia Westerdiek), секретар на отделението,

След като обсъди въпросите в закрито заседание, проведено на 29 април 2008 г. постановява следното решение, което беше прието на посочената по-горе дата:

ПРОЦЕСЪТ

1. Делото е заведено по жалба (№ 65755/01) срещу Република България, подадена в Съда на основание на член 34 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи ("Конвенцията") от г-н Илия Павлов Стефанов , български гражданин, роден през 1967 г., живущ в София ("жалбоподателят"), на 19 декември 2000 година.
2. Жалбоподателят се представлява пред Съда от г-н Н. Руневски, адвокат, който практикува в София. Българското правителство ("Правителството") се представлява пред Съда от техния представител, г-жа М. Коцева, от Министерството на правосъдието.
3. Жалбоподателят твърди конкретно, че извършеното претърсване и изземване в офиса му е незаконно и неоправдано, че неговият мобилен телефон е подслушван незаконно, и че той не е имал ефективни средства за правна защита по отношение на тези действия.
4. На 3 октомври 2005 г. Съдът решава да уведоми правителството за жалбата. Съгласно разпоредбите на член 29 § 3 на Конвенцията, решава да разгледа жалбата по същество, едновременно с нейната допустимост.

ФАКТИТЕ**I. ОБСТОЯТЕЛСТВАТА ПО ДЕЛОТО**

5. Жалбоподателят е практикуващ адвокат. Той е член на Софийската Адвокатска Колеги от 1994 г. насам. Неговият офис е разположен в центъра на гр. София.

6. На 23 ноември 2000 г., лицето - Р.С. внася жалба във Второ РПУ - София. Той твърди, че предния ден, 22 ноември 2000 г., е отвлечен от няколко лица, които работят за бившия му работодател, компанията МИГ Груп АД. Той е отведен при лицето г-н К.Г., служител на тази компания, който заплашва него и семейството му с насилие, поради невъзстановяването на пари, които дължи на дружеството. По-късно той е отведен в офиса на жалбоподателя, където е принуден да подпише писмено уверение за плащане на пари, както и договор за предаване на своя автомобил. Всички тези документи са изготвени от жалбоподателя.

7. На 24 ноември 2000 г., жалбата на г-н Р.С. е насочена към Първо РПУ в София, където на 29 ноември 2000 се открива наказателно разследване срещу неизвестен извършител относно твърденията за изнудване в съгласно член 214, ал. 1 от Наказателния кодекс 1968 .

8. Около обяд на 29 ноември 2000 г., полицията довежда г-н К.Г. и две други лица за разпит. За ареста на г-н К.Г. е информиран жалбоподателят, който е юридически съветник на МИГ Груп АД. Той се обажда на полицейския служител, отговарящ за случая като предлага да сътрудничи, като отиде в полицейското управление.

9. Жалбоподателят отива в полицейското управление около 14 часа на 29 ноември 2000 година. След като влиза в сградата, е отведен в помещение, в което вижда няколко други лица, призовани за разпит, и не му се позволява да си тръгне. Въпреки това, не е издадена заповед за арестуването му, а в 16:00 часа полицията решава да задържи г-н К.Г. и другите две лица, за двадесет и четири часа.

10. Между 18:30 ч. и 19:00 ч. на същия ден, служителят, отговарящ за разследването разпитва жалбоподателя като свидетел. Жалбоподателят заявява, че познава г-н Р.С., тъй като той е служител на МИГ Груп АД. Въпреки това, той заявява, че не го е виждал на 22 ноември 2000 г. и напълно отрича твърденията, че на този ден г-н Р.С. е принуден да подпише някои документи в офиса на жалбоподателя. Той казва също, че има компютър в офиса си и че г-н К.Г. е негов клиент. След разпита на жалбоподателя, му е позволено да напусне полицейското управление.

11. В 20:00 ч. на същия ден, няколко полицейски служители запечатат вратата на офиса на жалбоподателя и поставят стража пред вратата.

12. Жалбоподателят твърди, че малко след това, мобилният му телефон е подслушван, за което свидетелства постоянен шум по линията. Правителството отрича това, като заявява, че следственото дело не съдържа никакъв документ, свързан с подслушване. В подкрепа на това, те правят опис на всички документи по преписката.

13. В 14:40 ч. на следващия ден, 30 ноември 2000 г. полицейски служител, отговарящ за случая организира очна ставка между жалбоподателя и г-н Р.С., в качеството им на свидетели, с цел да се елиминират различията между техните версии за събитията от 22 ноември 2000 година. Двамата поддържат своите оригинални версии. Очната ставка завършва в 14:45 часа.

14. В 16:00 часа на 30 ноември 2000 г. полицейският служител, отговарящ за случая изисква от Софийския окръжен съд заповед за обиск на офиса на жалбоподателя. Той заявява, без да дава допълнителни подробности, че въз основа на наличните доказателства има основания да се смята, че обектите и документите, които ще бъдат от значение за разследването, могат да бъдат намерени там. Той също така заявява, че предложеното претърсване ще се извърши същия ден.

15. Към 16:30 ч. същия ден, дежурният съдия в Софийския окръжен съд, като прави преглед на доказателствата, събрани до този момент, издава заповед за обиск на офиса на жалбоподателя. Приема, че има доказателства, достатъчни да се даде възможност на съда да направи правдоподобно предположение, че в офиса се намират обекти, които ще бъдат от значение за делото. По-конкретно, на жертвата на твърденията за престъпление е дадена информация за офиса и се твърди, че доказателствата за това престъпление може да се намерят там.

16. Между 18:30 ч. и 21:40 ч. на същия ден, полицейският служител, отговарящ за делото, подпомогнат от други двама полицаи, изпълнява заповедта за обиск на офиса на жалбоподателя. Те изземват компютър, монитор, принтер и други периферни устройства, тридесет и три дискети, парче хартия с отбелязани регистрационни номера на пет моторни превозни средства, както и сертификат от езикова школа, за завършен курс от г-н Р.С. по английски и немски език. Компютърът и дисковете са намерени на бюрото срещу входната врата, а някои документи са намерени в шкаф за папки до прозореца. Претърсването се извършва в присъствието на двама поемни свидетели, съседни на жалбоподателя. Жалбоподателят пристига на място след началото на претърсването. Полицията съставя протокол, съдържащ опис на конфискуваните предмети. Протоколът е подписан без коментар от поемните лица. Жалбоподателят вписва, че се противопоставя на претърсването, тъй като то е извършено в нарушение на Закона за адвокатурата от 1991 г. (вж. точка 25 по-долу).

След претърсването, офисът на жалбоподателя е запечатан.

17. На 6 декември 2000 г., служителят, отговарящ за случая, се обръща към експерт да определи дали твърдият диск на иззетия компютър и дискетите съдържат файлове, които имат връзка с разследването. Той

предоставя компютъра, с всичките периферни устройства и дискети на експерта. На 15 декември 2000 г., експертът информира служителя, че въпреки, че е претърсил съдържанието на твърдия диск и дискетите със специална програма използваща ключови думи, не е намерил такива файлове.

18. Междувременно, на 13 декември 2000 г., жалбоподателят иска от прокуратурата да върне конфискуваните от него вещи.

19. На 5 февруари 2001 г., прокурор от Софийската районна прокуратура решава да прекрати разследването. Той преценява, че въпреки мерките, които са предприети, самоличността на предполагаемите извършители не е установена. Той също така нарежда, компютърът, мониторът, принтерът, периферните устройства и дискетите на жалбоподателя да му бъдат върнати.

20. На 2 март 2001 г., жалбоподателят иска от председателя на Софийския градски съд да го информира дали между 1 октомври и 31 декември 2000 г., съдът е издавал заповед за подслушване на някой от неговите телефони. В писмо от 6 март 2001 г., председателят на Софийския градски съд казва на жалбоподателя, че искането му е оставено без последствие, тъй като неговият правен интерес в тази област следва да е удовлетворен от съществуването на Закона за специалните разузнавателни средства от 1997 г. и член 111 и следващите от Наказателно-процесуалния кодекс (НПК) от 1974 г. (вж. точка 26 по-долу).

II. РЕЛЕВАНТНОТО ВЪТРЕШНО ПРАВО И ПРАКТИКА

A. Претърсване и изземване в рамките на наказателно производство

21. Член 134 § 1 от НПК, в сила към въпросното време, предвижда, когато има достатъчно основание да се предполага, че в някое помещение или лице се намират предмети или книжа, които могат да имат значение за делото, да се извършва претърсване за откриването и изземването им.

22. Съгласно член 135 § 1 от НПК, в сила към въпросното време, претърсване и изземване в досъдебното производство се извършват с разрешение на съдия от съответния първоинстанционен съд. Заповедта е издадена в извънсъдебно производство, без уведомяване и участие на заинтересованите лица. Изключение от изискването за издаване на заповед е възможно само в неотложни случаи, когато протоколът за извършеното следствено действие се представя за одобряване на съдия не по-късно от 24 часа. (член 135 § 2 от НПК).

23. По правило, претърсване и изземване трябва да се извършват през деня и в присъствието на лицето, което използва помещенията, както и на две поемни лица (член 136 § 1 и 137 § 1 от НПК). Служителите,

които извършват претърсването не могат да предприемат действия, които не са необходими за обиска (Член 137 § 4 от НПК).

24. През април 2006 г., тези разпоредби са заменени с членове 159-63 от НПК от 2005 година.

25. Член 18 (1) от Закона за адвокатурата от 1991 г., понастоящем заменен от член 33 (1) от Закона за адвокатурата 2004 г., предвижда, че файловете и книгата на адвокат са неприкосновени и не могат да бъдат проверявани или конфискувани.

В. Прехващане на телефонни комуникации

26. Вътрешният закон, регламентиращ тайно наблюдение е подробно описан в точки 7-51 на решението на Съда в казуса на Асоциацията за европейска интеграция и права на човека и Екимджиев срещу България (№ 62540/00, 28 юни 2007 г.).

С. Свидетели по наказателното производство

Член 95 § 1 от НПК, в сила към въпросното време предвижда, че свидетелите в наказателното производство са длъжни да се явят за разпит при призоваване и да останат на разположение на властите, докато е необходимо за тази цел.

Д. Законът за отговорността на държавата за вреди от 1988 г.

28. Член 1 (1) от Закона за отговорността на държавата за вреди, причинени на граждани от 1988 г., който е в сила във въпросното време (на 12 юли 2006 г. променен на Закон за отговорността на държавата и общините за вреди), предвижда държавата да носи отговорност за щети, претърпени от частни лица, в резултат на незаконосъобразни решения, действия или бездействия на държавни служители, извършени в хода на или във връзка с изпълнението на административни актове. Според практиката на Върховния касационен съд, действията на следствието и прокуратурата в рамките на наказателно разследване, не се считат за административни действия и следователно те не носят отговорност по силата на член 1 от закона (реш. № 615 от 10 юли 2001 г. на ВКС по гр. д. № 1814/2000 г.; тълк. реш. № 3 от 22 април 2004 г. на ВКС по тълк.д. № 3 / 2004 г., ОСГК).

29. Член 2 от закона предвижда отговорност на следствието, прокуратурата и съдилищата в шест ситуации: незаконно досъдебно задържане; предявяване на обвинение или присъда, ако при производството по-късно бъдат отменени; принудително медицинско лечение или принудителни мерки, наложени от съда, ако неговото решение по-късно бъде отменено като незаконосъобразно; и изтърпяване на присъда над определения срок.

ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО

I. ТВЪРДЕНИЯ ЗА НАРУШЕНИЯ НА ЧЛЕН 8 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

30. Жалбоподателят твърди, че извършеното претърсване и изземване в офиса му не са законни и необходими в едно демократично общество. Той също така твърди, че властите са подслушвали мобилния му телефон. Той се позовава на член 8 от Конвенцията, който гласи, доколкото е съотносимо:

"1. Всеки има право на зачитане на личния ... живот, на неговото жилище и тайната на неговата кореспонденция.

2. Не се допуска намеса на държавните власти в упражняването на това право освен в случаите, когато това съответства на закона и е необходимо в едно демократично общество в интерес на националната сигурност, обществената безопасност или на икономическото благосъстояние на страната, за предотвратяване на безредици или престъпления, за защита на здравето и морала или за защита на правата и свободите на другите."

A. Претърсване и изземване в офиса на жалбоподателя

1. Представени становища от страните по делото

31. Правителството представи позицията, че намесата в правата на жалбоподателя по член 8 от Конвенцията има правно основание в членове 32, 33 и 34 от Конституцията на Република България от 1991 г. и съответните разпоредби на НПК, които са напълно в съответствие с изискванията на Конвенцията. Също така, тази намеса е преследвала легитимна цел и е била необходима за нейното постигане. Претърсването в офиса на жалбоподателя е било пряко свързано с нуждите на разследването, тъй като обектите, открити и иззети там са имали пряка връзка с разследваното престъпление. Освен това, жалбоподателят и двете поемни лица - съседи, които не са имали никакъв интерес от изхода на делото са присъствали на обиска. Навлизането в личния живот на жалбоподателя е сведено до минимум: съдържанието на твърдия диск на компютъра и на конфискуваните дискове е изследвано чрез специален софтуера, като са използвани ключови думи, което означава, че съдържанието на електронните документи не е проверено в пълен размер. Няма никакви индикации, че получената информация е разкрита на трето лице, копирана или използвана неправилно. В заключение, намесата не е продължила неразумно дълго, тъй като компютърът е върнат на жалбоподателя два месеца след изземването му.

32. Жалбоподателят представя становището, че претърсването и изземването, които са били отразени широко във вестниците, са

накърнили сериозно професионалната му репутация. Те са извършени в нарушение на член 18 (1) от Закона за адвокатурата 1991, който защитава професионалната тайна на адвокатите. Тъй като е предизвикано единствено от изявленията на г-н Р.С., те не се основават на достатъчно доказателства. Те, също така са непропорционално грубо посегателство не само върху професионалната му тайна, но и върху личния му живот - иззетият компютър е съдържал лични писма, електронна поща, статии, написани от него и почти завършена книга с есета и поеми. Тъй като компютърът е останал в ръцете на полицията за значителен период от време, въпреки че цялото съдържание на твърдия диск е могло да бъде копирано за десет минути, то е могло да бъде четено от полицейски служители. Изземването на електронни данни не е било необходимо с оглед на факта, че по това време не е било възможно да се ползват като доказателство в съда.

2. Преценката на Съда

А. Допустимост

33. Съдът счита, че това оплакване не е явно необосновано по смисъла на член 35 § 3 на Конвенцията. Също така отбелязва, че не е недопустимо и на други основания. Следователно трябва да бъде обявено за допустимо.

В. По същество

34. Съгласно практиката на Съда, обиск в адвокатска кантора, включително, както е в конкретния случай, на електронни данни, представлява намеса в "личния живот", "дом" и "кореспонденция" (вж. Ниймитц срещу Германия, Решение от 16 декември 1992 г., серия А, № 251-Б, стр. 33-35, § § 29-33; Тамосиус срещу Обединеното кралство (реш.), № 62002/00, ECHR 2002-VIII; Салинен и други срещу Финландия, № 50882/99, § § 70-72, 27 септември 2005 г.; и Вийзер и Бикос Бетайлиунген ООД срещу Австрия, № 74336/01, § § 43-45, ЕСПЧ 2007 -...).

35. Подобна намеса води до нарушение на член 8, освен ако може да се докаже, че е "в съответствие със закона", че преследва една или повече законни цели, както е определено в точка 2, и е била "необходима в едно демократично общество" за постигане на тези цели.

36. Що се отнася до първото от тези изисквания, Съдът отбелязва, че член 18 (1) от Закона за адвокатурата 1991 г., в сила към дадения момент, предвижда, че файловете и книгата на адвокат са неприкосновени и не могат да бъдат проверявани или изземвани (вж. точка 25 по-горе). Не изглежда, че съществува прецедентна практика, чрез която да се изясни точно обхватът на тази разпоредба, и по-специално дали тя забранява изземването на материали, защитени от

привилегиите на професионалния юрист при всякакви обстоятелства. Ето защо има основания за съмнение, дали претърсването и изземването са "в съответствие със закона". Съдът обаче не намери за необходимо да определи това положение, тъй като, поради причините, които следват, смята, че тези мерки са несъвместими с член 8 от Конвенцията в други отношения (вж. Функе срещу Франция, решение от 25 февруари 1993, серия А, № 256-А, стр. 23, § 51; Кремю срещу Франция, решение от 25 февруари 1993 г., серия А, № 256-В, стр. 61, § 34, както и Миайле срещу Франция (№ 1), решение от 25 февруари 1993 г., серия А, № 256-С, стр. 88, § 32).

37. Съдът отбелязва, че претърсването и изземването са наредени в рамките на наказателно разследване, започнато в съответствие с обвинения за изнудване. Те следователно са послужили на легитимна цел, а именно превенция на престъпността.

38. За да се определи дали тези мерки са "необходими в едно демократично общество", Съдът трябва да изследва наличието на ефективните гаранции срещу злоупотреба или произвол, съгласно националното законодателство и да провери как тези предпазни мерки, работят по отношение на обекта на разследване в конкретния случай. Елементи, взети под внимание в това отношение са тежестта на престъплението, във връзка с което са извършени претърсване и изземване, независимо дали са извършени в изпълнение на заповед, издадена от съдия или съдебен служител - или в резултат на последващ съдебен контрол - дали заповедта се базира на основателно съмнение, и дали обхватът ѝ е разумно ограничен. Съдът трябва да преразгледа начина, по който обискът е изпълнен, и, когато се отнася за адвокатска кантора - дали е извършен в присъствието на независимо поемно лице, за да се гарантира, че не се отстранява материал, който е обект на законна професионална привилегия. Съдът трябва също така да отчита степента на възможното въздействие върху работата и репутацията на лица, засегнати от обиск (вж. Камензинд срещу Швейцария, решение от 16 декември 1997 г., доклади за съдебни решения 1997-VIII, стр. 2893-94, § 45; Бък срещу Германия, № 41604/98, § 45, ЕЧПЧ 2005-IV; Смирнов срещу Русия, № 71362/01, § 44, ЕСПЧ 2007 -...; и Вийзер и Бикос Беталигунген ООД, цитирани по-горе, § 57).

39. Като прилага тези принципи в настоящия случай, Съдът отбелязва преди всичко, че обиск и изземване съгласно НПК, трябва по правило да се извършват по силата на съдебна заповед (вж. точка 22 по-горе). Всъщност, в настоящия случай, обискът е извършен по заповед, издадена от Софийския районен съд (вж. точка 15 по-горе). Съдът не счита, че фактът, че заповедта е получена по извънсъдебна (*ex parte*) процедура е проблематичен сам по себе си (вж. Тамосиус, цитирано по-горе). Въпреки това, фактът, че молбата за заповед е предмет на

съдебен контрол, не дава сам по себе си достатъчна гаранция срещу злоупотреба. Съдът трябва да разгледа конкретните обстоятелства и да направи оценка дали правната рамка и нормите за упражняване на правомощия са адекватна защита срещу произволна намеса от страна на властите (вж. Кронин срещу Обединеното кралство (реш.), № 15848/03, 6-ти януари 2004).

40. Съдът, също така отбелязва, че полицията е подала искане за разрешение за обиск след получаване на показания от няколко свидетели, включително и жертвата на твърденията за пресъпление и на жалбоподателя (вж. точки 6, 8, 10 и 13 по-горе). Информацията, която те получават от тези показания дава основания да се заключи, че изнудването е извършено в офиса на жалбоподателя. Вярно е, че молбата за заповед не споменава конкретни факти. Въпреки това, съдията, до когото молбата е подадена е в състояние да направи преглед на доказателствата, събрани до този момент, както и в решението си да се позове изрично на заявеното от г-н Р.С. (вж. точка 15 по-горе). Съдът, поради това е удовлетворен, че заповедта се базира на основателно съмнение.

41. Въпреки това, Съдът отбелязва, че нито издаването на молбата, нито самата заповед специфицират какви предмети и какви документи се очаква да бъдат намерени в офиса на ищеца, или как те ще бъдат от значение за разследването. Освен това, при издаването на заповедта, съдията дори не засяга въпроса дали може да се изнемва привилегирован материал. Според практиката на Съда, заповедта за обиск трябва да бъде изготвена, доколкото е приложимо, по начин, който съдържа обхвата ѝ в разумни граници (вж. Ван Росем срещу Белгия, № 41872/98, § 45, 9 декември 2004). Това е още по-важно в случаите, когато претърсваните помещения са офис на адвокат, който по правило съдържа материали, които са обект на професионална юридическа привилегия (вж. Ниймитц, цитирано по-горе, стр. 35-36, § 37). Ето защо, Съдът намира, че при тези обстоятелства, заповедта е изготвена в твърде широк смисъл и по този начин не е била в състояние да сведе до минимум намесата в правата жалбоподателя и неговата професионална тайна, съгласно член 8. Съдът добре съзнава, че при спешни ситуации може да се окаже трудно разработването на детайлни мотиви. Въпреки това, от момента, в който полицията е подала искане за разрешение за обиск, вече е запечатала офиса на жалбоподателя (вж. точка 11 по-горе), като по този начин предотвратява риска от унищожаване на доказателства. Поради това, Съдът не смята за излишно по-задълбоченото обсъждане на този въпрос в настоящия случай, особено като има предвид, че член 18 (1) от Закона за адвокатурата от 1991 има за цел да осигури защита в това отношение (вж. точка 25 по-горе).

42. По-нататък Съдът отбелязва, че прекомерно разширеното съдържание на заповедта намира отражение в начина, по който е приведена в изпълнение. Въпреки, че нищо във фактите не подсказва, че документи, защитени от професионална юридическа привилегия са засегнати по време на обиска, трябва да се отбележи, че полицията изземва целия компютър на жалбоподателя, включително периферните устройства, както и всички дискети, които са намерени в кабинета му (вж. точка 16 по-горе). С оглед на това, че компютърът очевидно се използва от жалбоподателя за неговата работа, то е естествено да се предполага, че твърдият диск, както и дискетите, съдържащи материали попадат под защитата на професионалната юридическа привилегия. Вярно е, че по-късно експертът ползва ключови думи за сканиране на данните, които те съдържат, което донякъде ограничава проникването. Все пак това става няколко дни след обиска, след като компютърът и дискетите са иззети без подбор от кантората на жалбоподателя (вж. точка 17 по-горе), като не съществуват гаранции, че по време на междинния период цялото съдържание на твърдия диск и дискетите не са инспектирани или копирани. Това води Съда до заключението, че претърсването нарушава професионалната конфиденциалност на жалбоподателя до степен, която е непропорционална на обстоятелства (вж. Ниймитц, стр. 35-36, § 37; Смирнов, § 48 и Вийзер и Бикос Бетайлигунген ООД, § § 63 и 65 *in limine*, всички цитирани по-горе). Следва да се отбележи също, че компютърът, включително всичките му периферни устройства, се задържат от властите повече от два месеца: изземването е на 30 ноември 2000 г., проверката от експерта се извършва преди 15 декември 2000 г. и след това се държат до прекратяването на производството на 5 февруари 2001 г. (вж. точки 16, 17 и 19 по-горе). Според Съда, това трябва да има отрицателно влияние върху работата на жалбоподателя и е трудно да се приеме как задържането на компютъра след 15 декември 2000 г. е благоприятствало целите на разследването.

43. В допълнение, Съдът отбелязва, че въпреки че претърсването е извършено в присъствието на две поемни лица, които са съседи, но не са юристи (вж. точка 16 по-горе). Това може да се приеме за проблематично, тъй като отсъствието на правна професионална квалификация дава много малка вероятност, тези наблюдатели наистина да могат да идентифицират, независимо от обискиращия екип, материали, които са защитени от професионална юридическа привилегия, в резултат на което, те не предоставят ефективна защита срещу прекомерна намеса от страна на полицията в професионалната конфиденциалност на жалбоподателя (вж. като примери за противното, Тамосиус и Вийзер и Бикос Бетайлигунген ООД, § § 60 (г) и 62, и двете цитирани по-горе). Това е особено вярно по отношение на

електронните данни, конфискувани от полицията, тъй като не е видно, че някаква пресяваща процедура е проведена по време на претърсването (вж. Вийзер и Бикос Бетайлигунген ООД, цитирано по-горе, § 63).

44. И накрая, Съдът отбелязва, че съгласно българското законодателство, жалбоподателят не е имал средства за оспорване на законосъобразността на заповедта или на нейното изпълнение. Нито НПК, нито някакъв друг законодателен акт съдържат разпоредби с такъв ефект, като Закона за отговорността на държавата за вреди, причинени на граждани от 1988 г. предвижда само ограничени основания за отговорност, които не включват издаване или изпълнение на заповеди за обиск (вж. точки 28 и 29 по-горе, и, като примери за противното, Бък, § 46 и Смирнов, § 45 *in fine*, и двете цитирани по-горе; както и Чапъл срещу Обединеното кралство, решение от 30 март 1989 г., серия А, № 152-А, стр. 25, § 60 *in fine*).

45. С оглед на гореизложеното, Съдът заключава, че недостатъците на изпълнената процедура са такива, че извършването на претърсване и изземване в офиса на жалбоподателя може да се разглежда като мярка, която е непропорционална на преследваната законна цел. Следователно е налице нарушение на член 8 от Конвенцията.

В. Твърденията за подслушване на мобилния телефон на жалбоподателя

1. Представените становища на страните

46. Становището на правителството е, че твърдението на жалбоподателя, че неговият мобилен телефон е подслушван, не се потвърждава от никакви доказателства. Ако властите са искали да подслушват телефон, те е трябвало да получат разрешение в съответствие със специална процедура, предвидена в Закона за специалните разузнавателни средства от 1997 година. Тази процедура изисква изготвянето на редица документи. Въпреки това, след като са проверили делото за разследването срещу жалбоподателя, правителството не открива никакви документи, които дават основание за извода, че има намеса в мобилните телефонни комуникации за целите на събирането на информация.

47. Жалбоподателят казва, че подслушването на неговия телефон започва веднага след като неговото бюро е запечатано, което е видно от смущения по линията. Той не е имал никакъв начин да потвърди или разсее опасенията си в това отношение, тъй като съгласно българското законодателство такава информация не може да бъде дадена. Той също така заявява, че ако е имало такова подслушване, то е незаконно, защото той е само свидетел и властите не са разполагали с доказателства за основателни съмнения срещу него. С оглед на това,

както и в качеството на жалбоподателя на адвокат, намесата в телефонните му комуникации очевидно не е необходима в едно демократично общество. Той заключава, че такива обстоятелства съставляват нарушение на член 8.

2. Преценката на Съда

48. Телефонните разговори се обхващат от понятието "личен живот" и "кореспонденция" по смисъла на член 8 (вж. Вебер и Саравиа срещу Германия (реш.), № 54934/00, § 77, ЕКПЧ 2006-XI, с допълнителни препратки). Член 8, следователно е приложим. Въпреки това, Съдът трябва да определи също така дали е имало намеса в правата на жалбоподателя по тази разпоредба.

49. В случаите, когато жалбоподатели твърдят, че самото съществуване на закони за упълномощаване на органи за тайно наблюдение на комуникациите им представлява намеса в техните права съгласно член 8, Съдът не изисква доказателство, че действително подслушване на комуникациите е извършено (вж. Клас и други срещу Германия, решение от 6 септември 1978, серия А, № 28, стр. 16-20, § § 30-38; Малоун срещу Обединеното кралство, решение от 2 август 1984, серия А, № 82, стр. 31, § 64; Вебер и Саравиа, цитирани по-горе, § § 76-79, и Асоциацията за европейска интеграция и права на човека и Екимджиев, цитирани по-горе, § 59). Въпреки това, когато, както е в случая, същността на оплакването на жалбоподателя не е по член 8, че неговите права са застрашени от много закони, позволяващи съществуването на таен надзор, но вместо това, че мерките за наблюдение са действително приложени към него, Съдът трябва да се убеди, че има разумна вероятност, някои такива мерки да са приложени (вж. Халфорд срещу Обединеното кралство, решение от 25 юни 1997 г., Доклади 1997-III, стр. 1016-17, § § 47 и 48, и стр. 1018 - 20, § § 53-60).

50. За да се оцени дали тази разумна вероятност е установена, Съдът няма да ограничи своята проверка за наличието на преки доказателства за скрито наблюдение, до каквито ще бъде изключително трудно да се добере, но ще разгледа съвкупността от обстоятелствата по случая.

51. В конкретния случай, Съдът отбелязва, че единственият елемент, който води до предположение, че има намеса в обажданията по мобилния телефон на жалбоподателя е твърдението за смущения от вечерта на 29 ноември 2000 г. (вж. точка 12 по-горе). Въпреки това, такива нарушения не са непременно показателни за подслушване и не могат да дадат основание за извода, че е извършено скрито наблюдение. Вярно е, че когато жалбоподателят по-късно се допитва до председателя на Софийския градски съд дали са издадени заповеди

за подслушване срещу него, той отказва да му даде тази информация (вж. точка 20 по-горе). Вярно е също, че по българското законодателство, съгласно тълкуванието на Върховния административен съд, изрично се забранява оповестяването на информация за това дали едно лице е подложено на тайно наблюдение и дали са издадени заповеди за тази цел, в резултат на което, освен ако те са впоследствие наказателно преследвани въз основа на материали, събрани чрез скрито наблюдение, или ако е имало изтичане на информация, заинтересованите лица не могат да разберат дали те някога са наблюдавани (вж. Асоциацията за европейска интеграция и права на човека и Екимджиев, цитирани по-горе, § 91). Въпреки това, с оглед на проучването на цялостната ситуация в конкретния случай, категоричният отказ от страна на правителството за извършване на скрито наблюдение, както и липсата на всякакви документи, свързани с мерките за наблюдение по време на разследването по делото (вж. точки 12 и 46 по-горе), Съдът не намира за установено, че е имало намеса в правата на жалбоподателя относно зачитането на личния живот и кореспонденцията във връзка с мобилния му телефон.

52. От това следва, че оплакването е явно необосновано и трябва да бъде отхвърлено в съответствие с член 35 § 3 и 4 от Конвенцията.

II. ТВЪРДЕНИЯТА ЗА НАРУШЕНИЯ НА ЧЛЕН 13 НА КОНВЕНЦИЯТА

53. Жалбоподателят твърди, че е лишен от ефективни средства за защита по отношение на неговите оплаквания съгласно член 8 от Конвенцията. Той се позовава на член 13 от Конвенцията, който гласи:

"Всеки, чиито права и свободи, провъзгласени в тази Конвенция, са нарушени, има право на ефикасни правни средства за тяхната защита пред съответните национални власти, дори и нарушението да е извършено от лица, действащи при упражняване на служебни функции."

А. Представените становища на страните

54. В своето становище, правителството не засяга тези оплаквания.

55. Жалбоподателят заявява, че въпреки очевидните нарушения на правата му по тази Конвенцията, той не е имал достъп до ефикасни правни средства за тяхната защита и възможност за получаване на обезщетение. Решението на Софийския окръжен съд да издаде заповед за обиск на офиса му не е предмет на обжалване, както и действията на полицията по време на претърсването също не подлежат на никаква форма на контрол.

В. Преценката на Съда

56. Действието на член 13 изисква наличието на средство за защита на национално ниво, позволяващо на компетентния национален орган както да работи по същество относно съответната жалба по Конвенцията, така и да предоставя подходящо обезщетение, въпреки че на договарящите се страни се дават някои възможности за преценка за начина, по който те изпълняват своите задължения съгласно тази разпоредба. Въпреки това, подобно средство за защита се изисква само във връзка с оплаквания, които могат да се разглеждат като доказуеми от гледна точка на Конвенцията (вж. Халфорд, стр. 1020, § 64 и Камензинд, стр. 2896-97, § 53, и двете цитирани по-горе).

1. Претърсване и изземване в офиса на жалбоподателя

57. Като взема предвид своите заключения по член 8, по отношение на претърсването и изземването (вж. точки 34-45 по-горе), Съдът счита, че жалбата в това отношение е защитима. Съответно, той заключава, че тя не е явно необоснована по смисъла на член 35 § 3 на Конвенцията, нито недопустима на други основания. Следователно трябва да бъде обявена за допустима и съдът трябва да определи дали българското законодателство, предоставя на жалбоподателя ефективно средство за защита в това отношение.

58. Съдът подчертава в самото начало, че фактът, че жалбоподателят не е официално обвинен, преследван или подсъден въз основа на доказателства, получени по време на претърсването е без последствия по отношение на неговата жалба по силата на член 13. Дори ако производството, което е спряно през 2001 г., е прекратено и не поражда негативни последствия за него, това не представлява подходящо обезщетение за неговите оплаквания на основание на член 8 (вж. по подразбиране - Кхан срещу Обединеното кралство, № 35394/97, § 44, ECHR 2000-V; и П.Г. и Дж.Х. срещу Обединеното кралство, № 44787/98, § 86, ECHR 2001-IX).

59. Въпреки че Съдът не счита, че понятието - ефикасно средство за защита в този контекст предполага възможност за оспорване на издаването на заповед за претърсване (вж. по подразбиране - Тамосиус, цитирано по-горе), той отбелязва, че правителството не показва никакъв път на защита, който жалбоподателят би могъл да скарва, за да отстоява правата си по член 8, нито се позовава на прецеденти на националната съдебна система. Няма разпоредба в НПК, или в друго българско законодателство, която да определя процедура, по която едно лице може да оспори законосъобразността на обиск или изземване и да получи обезщетение в случай, че те са наредени или изпълнени незаконно. Подобни твърдения явно не попадат в обсега на членове 1 и 2 от Закона за отговорността на

държавата за вреди, причинени на граждани от 1988 г., който предвижда само ограничени основания за отговорност (вж. точки 28 и 29 по-горе).

60. Следователно е налице нарушение на член 13 от Конвенцията по отношение на претърсването и изземването, извършени в кантората на жалбоподателя.

2. Предполаганото подслушване на мобилен телефон на жалбоподателя

61. Съдът отбелязва, че въз основа на доказателствата, представени от страните, не намира за установено, че е имало намеса в правата на жалбоподателя относно зачитането на личния живот и кореспонденцията във връзка с неговия мобилен телефон, и съответно намира, че неговата жалба в това отношение е явно неоснователна (вж. точки 48-52 по-горе). От това следва, че жалбоподателят не разполага с една "доказуема" претенция в това отношение (вж. Халфорд, цитирано по-горе, стр. 1021-22, § § 69 и 70).

62. От това следва, че оплакването е явно неоснователно и трябва да бъде отхвърлено в съответствие с член 35 § § 3 и 4 от Конвенцията.

III. ДРУГИ ПРЕДПОЛАГАЕМИ НАРУШЕНИЯ НА КОНВЕНЦИЯТА

A. Предположения за нарушаване на член 3 от Конвенцията

63. Жалбоподателят твърди, че претърсването, изземването и запечатването на офиса му представлява унижително отношение. Той казва, че тези събития са широко оповестени в пресата и видяни от няколко от неговите клиенти, което е имало негативно влияние върху професионалната му репутация. Той се позовава на член 3 от Конвенцията, който предвижда:

"Никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унижително отношение или наказание."

64. Съдът отбелязва, че за да бъде едно отношение "унижително" и в нарушение на член 3, унижението трябва да е достигнало едно минимално ниво на суровост. Преценката за този минимум зависи от всички обстоятелства по случая (вж. Костело-Робъртс срещу Обединеното кралство, решение от 25 март 1993 г., серия А, № 247-С, стр. 59, § 30). Съдът многократно подчертава, че страданието и унижението трябва да надхвърлят неизбежния елемент на страдание или унижение, свързани с дадена форма на законно третиране (вж. Кудла срещу Полша [GC], №. 30210/96, § 92, ЕСПЧ 2000 -XI; и Джалох срещу Германия [GC], №. 54810/00, § 68 *in fine*, ECHR 2006-IX). Така, едно задържане само по себе си не повдига въпрос по силата на член 3 (вж. Кудла, цитирано по-горе, § 93). Нито вземането на кръв или проби от слюнката на един заподозрян достига минималното ниво

на тежест, за да се квалифицира като нехуманно и унижително третиране (вж. Шмид срещу Германия (реш.), № 32352/02, 5 януари 2006 г.).

65. Като прилага този тест при обстоятелствата на конкретния случай, Съдът констатира, че макар претърсването и изземването, извършени в офиса на жалбоподателя да могат да накърнят професионалната му репутация, те са очевидно под минималното ниво на тежест, необходими за привеждане в действие на Член 3.

66. Следва, че това оплакване е явно неоснователно и трябва да бъде отхвърлено в съответствие с член 35 § 3 и 4 от Конвенцията.

В. Предполагаеми нарушения на член 5 § 1 и 5 от Конвенцията

67. Жалбоподателят се оплаква, на основание на член 5 § 1 от Конвенцията, че е незаконно лишен от свобода за няколко часа на 29 ноември 2000 година. Той се оплаква също така на основание на член 5, § 5, че не може да получи обезщетение за това.

68. Член 5 от Конвенцията предвижда както следва:

"1. Всеки има право на свобода и сигурност. Никой не може да бъде лишен от свобода, освен в следните случаи и по реда, предвидени от закона:

...

(б) законосъобразен арест или лишаване от свобода за неизпълнение на законосъобразно съдебно решение или с цел осигуряване на изпълнението на задължение, предписано от закона;

(в) законосъобразен арест или лишаване от свобода, с цел да се осигури явяване пред компетентния съгласно закона орган по обосновано подозрение за извършено престъпление, или когато задържането обосновано може да се смята за необходимо, за да се попречи на лицето да извърши престъпление или да се укрие, след като е извършило престъпление;

...

5. Всяко лице, арестувано или лишено от свобода в нарушение на изискванията на този член, има изпълняемо право на обезщетение."

67. Жалбоподателят се оплаква, на основание на член 5 § 1 от Конвенцията, че е незаконно лишен от свобода за няколко часа на 29 ноември 2000 година. Той, също така се оплаква на основание на член 5, § 5, че не може да получи обезщетение за това.

68. Член 5 от Конвенцията предвижда както следва:

"1. Всеки има право на свобода и сигурност. Никой не може да бъде лишен от свобода, освен в следните случаи и по реда, предвидени от закона:

...

(б) законосъобразен арест или лишаване от свобода за неизпълнение на законосъобразно съдебно решение или с цел осигуряване на изпълнението на задължение, предписано от

закона;

(в) законосъобразен арест или лишаване от свобода, с цел да се осигури явяване пред компетентния съгласно закона орган по

обосновано подозрение за извършено престъпление, или когато задържането обосновано може да се смята за необходимо, за

да се попречи на лицето да извърши престъпление или да се укрие, след като е извършило престъпление;

...

5. Всяко лице, арестувано или лишено от свобода в нарушение на изискванията на този член, има изпълняемо право на обезщетение."

69. Жалбоподателят заявява, че на 29 ноември 2000 г. е задържан при липса на основателно подозрение към него за извършено престъпление. Фактът, че той е отишъл в полицейския участък доброволно не означава, че се е отказал от правото си на свобода. Утежняващо обстоятелство е положение му на адвокат.

70. Що се отнася до оплакването по член 5, § 1, Съдът отбелязва в самото начало, че жалбоподателят не се е опитал да оспори лишаването си от свобода пред националните съдилища. Така възниква въпросът дали той е изчерпал вътрешноправните средства за защита, както се изисква по силата на член 35 § 1. Съдът обаче не поддържа този въпрос, тъй като счита, че жалбата е във всеки случай явно неоснователна поради причините, посочени по-долу.

71. Вторият въпрос е дали жалбоподателят е "лишаван от свобода" и дали член 5 е приложим. По този въпрос, Съдът отбелязва, че жалбоподателят е пристигнал в полицейския участък към 14 часа на 29 ноември 2000 година. Скоро след това е отведен в стая, където няколко други лица очакват разпит, и е уведомен, че не е свободен да напусне помещението. Той е разпитан като свидетел между 18:30 и 19:00 часа, след което му е позволено да напусне (вж. точки 9 и 10 по-горе). Съгласно практиката на органите по Конвенцията, определянето дали е имало лишаване от свобода започва със специфичното положение на въпросното лице. Трябва да се вземат предвид редица фактори,

възникващи във всеки конкретен случай, като вида, продължителността, ефектите и начина на изпълнение на въпросната мярка (виж, Генат срещу Швейцария, № 24722/94, Решение на Комисията от 10 април 1995 г., Решения и доклади (DR) 81-А, стр. 130, на стр. 134, и, по-скоро, И.И. срещу България, № 44082/98, § 86, 9 юни 2005 г.). Освен това, член 5 § 1 се прилага към лишени от свобода, дори за много кратък срок (вж. Х. срещу Австрия, № 8278/78, Решение на Комисията от 13 декември 1979 г., DR 18, стр. 154, на стр. 156 и Генат, цитирани по-горе). Съдът обаче не е необходимо да разрешава този проблем в конкретния случай, тъй като дори да се предположи, че жалбоподателят е лишен от свобода, както и че член 5 поради това е приложим, се е уверил, че това лишаване от свобода е обосновано съгласно точка 1 (б) на тази разпоредба.

72. Съгласно втората част от подточка (б) на член 5 § 1, лицето може да бъде арестувано и задържано, за да се осигури "изпълнение на задължение, предписано от закона". Органите по Конвенцията приемат, че на това задължение, което не е предопределящо при всички случаи, не трябва да се дава широка интерпретация. То трябва да бъде специфично и конкретно, а арестът и задържането трябва да бъдат действително необходими за целите на осигуряването на нейното изпълнение. Освен това, при преценката, дали лишаването от свобода, е оправдано, един справедлив баланс трябва да направи разлика между значението в едно демократично общество на осигуряване на изпълнение на въпросното задължение и значението на правото на свобода. Съответните фактори, при очертаването на този баланс са естеството и целта на това задължение, задържаното лице, конкретните обстоятелства, които са довели до неговото задържане, както и продължителността на задържането (вж. Енгел и други срещу Холандия, решение от 8-ми юни, 1976, серия А, № 22, стр. 28, § 69 *in limine*; Маквей и други срещу Обединеното кралство, номера 8022/77, 8025/77 и 8027/77, доклад на Комисията от 18 март 1981 г., DR 25, стр. 37-43, § § 168-96; Василева срещу Дания, № 52792/99, § § 36 и 37, 25 септември 2003 г.; и Епле срещу Германия, № 77909/01, § 37, 24-ти март 2005).

73. Съдът отбелязва, че в момента на пристигането на жалбоподателя в полицейското управление, полицията вече разпитва по обвинения, че един от неговите клиенти, г-н К.Г., е извършил действия на изнудване в неговия кабинет и е привлякла г-н К.Г. за разпит (вж. точки 8 и 9 по-горе). С оглед на сериозността на обвиненията, не е изненадващо, че са намерили за необходимо да разпитат жалбоподателя в тази връзка. Това е нормална практика на правоохранителните органи, за да бъдат в състояние да осигурят присъствието на свидетели в наказателни разследвания. Вярно е, че жалбоподателят стига до

полицейския участък доброволно. Въпреки това член 95 § 1 от НПК вменява на свидетелите не само задължението да се явяват за разпит, но също така и да останат на разположение на властите, докато това е необходимо за целта (вж. точка 27 по-горе).

74. При обстоятелствата по случая, не изглежда, че по време на разпита на жалбоподателя, полицията има достатъчно силни подозрения срещу него до степен, че този разпит да е в действителност подготвителен етап да бъде обвинен. Следователно, мерките, предприети срещу него, не са „разположени в наказателен контекст“ и не попадат в приложното поле на член 5 § 1 (б) (вж. Маквей и други, цитирано по-горе, стр. 41, § 187, и, като пример за обратното, Енгел и други, цитирано по-горе, стр. 28-29, § 69).

75. Съдът, поради това не установява, че е в противоречие с член 5 § 1 (б), полицията да лиши жалбоподателя от свобода за ограничен период от време, за целите на вземането на неговите показания. Вярно е, че действително разпитът се провежда около четири и половина часа след пристигането му в полицейското управление. Все пак, в светлината на случая и прецедентите на Комисията (вж. Б. срещу Франция, № 10179/82, Решение на Комисията от 13 май 1987 г., DR 52, стр. 111, в стр. 125-26; Рейнтиенс срещу Белгия, № 16810/90, Решение на Комисията от 9 септември 1992 г., DR 73, стр. 136, на стр. 151-52; Василева, § § 41 и 42; и Епле, § 45, и двете цитирани по-горе), Съдът не счита, че чрез задържане на жалбоподателя за период от общо пет часа, органите са прекрачили разумния баланс между необходимостта да го разпитат и правото му на свобода. В заключение, Съдът не намира нищо, което да предполага, че лишаването на жалбоподателя от свобода е било незаконно.

76. Следва, че това оплакване е явно неоснователно и трябва да бъде отхвърлено в съответствие с член 35 § 3 и 4 от Конвенцията.

77. Що се отнася до оплакването по член 5 § 5, Съдът отбелязва, че нито той, нито национален орган установяват, че лишаването на жалбоподателя от свобода е в нарушение на някоя от предходните алинеи на този член (вж. Маквей и др., стр. 48, § 220; и Генат, на стр. 135, и двете цитирани по-горе). Следва, че това оплакване е несъвместимо *ratione materiae* (според материята) с разпоредбите на Конвенцията в смисъла на член 35 § 3 и трябва да бъде отхвърлено в съответствие с член 35, § 4.

С. Предполагаеми нарушения на член 6, § § 1 и 3 (а) от Конвенцията

78. Жалбоподателят се оплаква, съгласно член 6, § 1 от Конвенцията, че не е имал достъп до компетентен съд, който да се произнесе по криминалните обвинения срещу него и пред който да оспори заповедта

за обиск. По негово мнение, задържането му, претърсването и изземването в офиса му, съставляват наказателно обвинение по смисъла на тази разпоредба. Той, също така се оплаква на основание на член 6, § 3 (а) от Конвенцията, че не е бил информиран за обвиненията срещу него.

79. Член 6 предвижда както следва:

"1. Всяко лице, при решаването на правен спор относно неговите граждански права и задължения или основателността на каквото и да е наказателно обвинение срещу него, има право на справедливо и публично гледане на неговото дело в разумен срок от независим и безпристрастен съд, създаден в съответствие със закона.

...

3. Всяко лице, обвинено в извършване на престъпление, има минимум следните права:

а) да бъде незабавно и в подробности информирано за характера и причините за обвинението срещу него на разбираем за него език;“

80. Съдът отбелязва, че наказателното производство, в хода на което жалбоподателят е привлечен за разпит, а кантората му е обисквана, не са насочени срещу него и поради това нямат състав на криминално деяние срещу него. От това следва, че тези процедури не попадат в приложното поле на член 6, по отношение на жалбоподателя (вж. С. срещу Австрия, № 12592/86, Решение на Комисията от 6 март 1989 г., недокладвано; Райфайзенбанк Кочах-Маутен срещу Австрия, № 28630/95, Решение на Комисията от 3 декември 1997 г., недокладвано; и Смирнов срещу Русия (Реш.), № 71362/01, 30 юни 2005 г.; виж също по подразбиране Райнхард и Слимман-Кайд срещу Франция, Решение от 31 март 1998 г., Доклади 1998-II, стр. 661, § 93 в глоба).

81. Дори да се допусне обаче, че посочените по-горе действия съставляват наказуема простъпка срещу жалбоподателя, Съдът счита, че правото на достъп до съд по наказателни дела може да бъде ограничено чрез решение против повдигане на обвинение и даване ход на съдебно преследване, или решение за прекратяване на съдебно преследване (вж. Девеер срещу Белгия, Решение от 27 февруари 1980 г., серия А, № 35, стр. 25, § 49 *in limine* и Соини и други срещу Финландия, № 36404/97, § § 67 -69, 17 януари 2006 г.). В конкретния случай, производството е спряно на 5 февруари 2001 г. с мотива, че самоличността на предполагаемия нарушител не може да бъде установена (вж. точка 19 по-горе) и няма индикация, че жалбоподателят е преследван или е съден в тази връзка.

82. Що се отнася до решението на Софийския окръжен съд да издаде заповед за обиск на кантората на жалбоподателя (вж. точка 15 по-горе), то не определя наказателно обвинение срещу него и следователно няма връзка с гаранциите по член 6.

83. От това следва, че тази жалба е недопустима по силата на член 35 § 3 на Конвенцията и трябва да бъде отхвърлена в съответствие с член 35 § 4.

D. Предполагаемото нарушаване на член 13 от Конвенцията

84. Жалбоподателят твърди, че не е разполагал с ефективни средства за защита по отношение на оплакванията си на основание на членове 3, 5 и 6 от Конвенцията. Той се позовава на член 13.

85. Текстът на член 13 и съответната съдебна практика са изложени в точки 53 и 56 по-горе.

86. Като констатира, че всички оплаквания, във връзка с които жалбоподателят се позовава на член 13, са обявени за недопустими, Съдът не счита, че те съставляват "защитими" оплаквания по смисъла на тази разпоредба.

87. Следва, че това оплакване е явно неоснователно и трябва да бъде отхвърлено в съответствие с член 35 § 3 и 4 от Конвенцията.

IV. ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛЕН 41 НА КОНВЕНЦИЯТА

88. Член 41 от Конвенцията предвижда:

"Ако Съдът установи, че е имало нарушение на Конвенцията или на протоколите към нея и ако вътрешното право на съответната Високодоговаряща страна допуска само частично обезщетение да бъде направено, Съдът, ако е необходимо, справедливо удовлетворение на потърпевшата страна."

A. Вреди

89. Жалбоподателят претендира 5,000 евро за щети, понесени вследствие на твърденията за нарушение на член 3 от Конвенцията. Той, също така претендира 5,000 евро за претърпени вреди в резултат на предполагаеми нарушения на членове 5 и 6 от Конвенцията. В заключение, той претендира 50,000 евро за неимуществени вреди, произтичащи от двете твърдения за нарушаване на член 8 от Конвенцията. Той заявява, че претърсването, което е било широко разгласено е навредило сериозно на професионалната му репутация и без съмнение, възпира потенциални клиенти. Той претендира също, 20,000 евро за неимуществени вреди, причинени от двете твърдения за нарушаване на тази разпоредба.

90. Правителството не коментира претенциите на жалбоподателя.

91. Съдът отбелязва, че присъждане на справедливо обезщетение може да се основава само на нарушаването на член 8 и член 13 от Конвенцията, произтичащи от претърсването и изземването от офиса на жалбоподателя и липсата на средство за защита в това отношение.

92. Във връзка с иска за неимуществени вреди, Съдът отбелязва, че не може да прецени какво въздействие върху доброто име на жалбоподателя са имали претърсването и изземването, извършени в съответствие с изискванията на член 8 (вж. Вийзер и Бикос Бетайлигунген ООД, цитирано по-горе, § 73). Поради това, Съдът не присъжда исканата сума по тази част.

93. От друга страна, Съдът приема, че жалбоподателят е претърпял притеснение и неудобство, произтичащи от начина, по който са направени претърсването и изземването. Като прави оценка на съпоставима основа, както се изисква съгласно член 41, Съдът му присъжда 1,000 евро по тази точка. Към тази сума трябва да се добавят всички данъци, които са изискуеми.

В. Разходи и разноски

94. Жалбоподателят посочва, че той иска възстановяване на направените от него разходи и разноски. Въпреки това, той не предоставя никакви данни за тези разходи.

95. Съгласно практиката на Съда, жалбоподателите имат право на възстановяване на техните разходи и разноски само доколкото е доказано, че те са извършени действително и по необходимост и са разумни по размер. За тази цел, Правило 60 § 2 и 3 от Правилника на Съда предвижда, че жалбоподателите трябва да приложат към исковите си за справедливо обезщетение "съответните подкрепящи документи", в противен случай Съдът "може да отхвърли твърденията, изцяло или частично". В конкретния случай, като отбелязва, че жалбоподателят не представя оправдателни документи като подробни сметки или фактури в подкрепа на претенцията си, съдът не присъжда сума по тази част.

С. Лихва за забава

96. Съдът намира за уместно, лихвата за просрочване да бъде базирана на пределната лихва по заеми на Европейската централна банка, към която следва да се добавят три процентни пункта.

ВЪЗ ОСНОВА НА ТЕЗИ СЪОБРАЖЕНИЯ, СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО

1. *Обявява* жалбата, в частта ѝ за претърсването и изземването в офиса на жалбоподателя, както и за липсата на мерки за защита в това отношение за допустима, а в останалата част за недопустима;
2. *Счита*, че е налице нарушение на член 8 от Конвенцията поради претърсването и изземването, извършени в кантората на жалбоподателя;
3. *Счита*, че е налице нарушение на член 13 от Конвенцията, поради липсата на ефективни средства за правна защита по отношение на претърсването и изземването, извършени в кантората на жалбоподателя;
4. *Решава*
 - (а) държавата-ответник трябва да заплати на жалбоподателя, в срок от три месеца от датата, на която решението влезне окончателно в сила в съответствие с член 44 § 2 от Конвенцията, 1,000 евро (хиляда евро), както и всички данъци, които могат да бъдат изискуеми, по отношение на неимуществени вреди, които да бъдат превърнати в български лева по курса към датата на издължаването;
 - (б) след изтичането на гореспоменатите три месеца до разплащането, се дължи проста лихва върху горната сума в размер, равен на пределната лихва по заеми на Европейската централна банка за времето на просрочието плюс три процентни пункта;
5. *Отхвърля* останалата част от претенцията на жалбоподателя за справедливо удовлетворение.

Изготвено на английски език и известно писмено на 22 май 2008 г., съгласно разпоредбите на член 77 § 2 и 3 от Правилника за дейността на Съда.

Клаудия Вестердийк
Секретар

Пеер Лоренцен
Председател